

Millest lähtutakse autonimede valikul

On üks koht, kus saavad kokku kümnekond kõva tuult – see on Saksa autofirma Volkswagen.

Ain Kallis

“Passatitega jõudis Kolumbus Ameerikasse,” tuli üks koolipoiss välja oma geograafiaalaste teadmistega. Hea veel, et sakslased ei lase välja autosid nimega Musson...

Kuigi vanad eestlased väitsid, et nimi ei riku meest, võib see paljudele olla olulise tähendusega (nomen est omen – nimi on märk). Nii ka uute automarkide ristiisadele ja ostjatele.

2007. aastal hakkas Volkswagen tootma Tiguan-nimelist autot. See on tuletatud kahe looma – tiiger ja leeguan – nimest. Taoline hübriid olevat “sitke ja mitmekülgne” (pigem arvaks, et mõirgav ja roomav). Kopsakas VW Sharan tähendavat aga pärsia keeles “kuningate vedaja”.

Eelnimetatud Volkswageni paljud margid kannavad tuulte nimesid – nagu olnuks ristijaiks klimatoloogid. Esimene saigi nimeks Passat. Passaadid on teatavasti troopilistel laiustel ekvaatori suunas (põhjapoolkeral kirdest, lõunapoolkeral kagust) puhuvad püsivad tuuled.

Tuuled toovad tiivad

Aasta hiljem tulid ilmavalgele Golf ja Scirocco. Teisega on asi selge – samanimeline on kuum tuul, mis puhub Saharast üle Vahemere, tuues kaasa atmosfääri liivatolmu, inimestele aga peavalu.

Golfiga on asi keerulisem. Algul tahetud sõidukile nimeks panna Blizzard (lumetorm). See aga ei kõlvanud hoopiski, sest on ju lumetormid tuntud tapjad, samuti olnud nime juba hõivanud suuskade ja tolmuimejate tootjad.

Üldiselt arvatakse, et automark olevat ristitud tuntud hoovuse järgi. Üks VW bosse Hans-Joachim Zimmermann väitis seevastu, et oli nimepaneku arutelul näidanud oma ruuna pilti: “Mu hobu Golf on tippklassist, elegantne ning juba 27aastane, seega vastupidav.” Argument ilmselt mõjus.

Üldiselt arvatakse, et Volkswagen on väga “ilmalik” autotööstus – paljude markide nimed on ju selgelt valitud tuulte järgi.

Järgmisena lasti turule Polo. Mis tuul see siis on? Vikipeedia andmeil olevat polo “polaarne tuul”. Jube!

Kauaaegne VW kõneisik Eberhard Kittler pidas võimalikuks, et Polo puhul olevat silmas peetud hoopis Marco Polot, maadeuurijat.

Järgmiste tuuliste markide tiitlite inspiratsiooniallikate puhul polnud kahtlusi.

Jetta tähendab saksa keeles jugavoolu. See on teatavasti 7–12 kilomeetri kõrgusel paiknev väga tugevate tuulte vöönd, mis vonkleb “jõena” läänest itta ning mõjutab ka tsüklonite kulgu.

Itaalias polevat nimi just populaarne – selle kõla sarnaneb sõnaga ietta, mis viitavat “mittevedamisele”.

Lihtsalt tuul ja saatana tuul

Edasi. Santana (ka Santa Ana tuul) on California osariigis puhuv kuum tuul. Nime on see saanud Santa Ana mägedest ning samanimelisest kanjonist, kustkaudu õhuvool lääne või kagu suunas puhuda saab.

Mõne allika järgi tuule nimi algselt aga tähendanud hoopis “saatana tuuli” (hisp k *vientos de Satán*), osutades tema pörgulikule mõjule – viib inimesi enesetappudele ning põhjustades isegi maavärinaid!

Automark Vento tähendab aga lihtsalt tuult itaalia keeles (ristijail ei tulnud seekord vaimu peale).

Siis ilmus areenile Bora. Nime on auto saanud Aadria merel Dalmaatsia rannikul lõõtsuva, mägedest laskuva tugeva külma tuule järgi (analoogne tuul on mistraal Prantsusmaa lõunarannikul).

Kõige hullem boora möllamise paik maailmas on Novorossiisk Musta mere kirdeosas. Iga paari aasta järel ründavad sügisel-talvel linna mandrilt puhuvad tuuled, mille kiirus on küündinud isegi 80 m/s.

Eriti jubedaks muutub olukord siis, kui võimust on võtnud pakane. 2002. aasta 9. detsembril langes Novorossiiskis õhutemperatuur 24 tunniga +10 kraadilt –18-le. Kõle tuul paisus maruks (puhangud kasvasid kuni 35 m/s). Sadamas viibinud laevad jäätusid väga kiiresti.

Kaks neist laevadest läksid ühele pardale kuhjunud rohkem kui 15 tonni kaalunud jää raskuse all ümber!

Kas VW nimevalikul on ikka süsteem?

Üldiselt arvatakse, et Volkswagen on väga “ilmalik” autotööstus – paljude markide nimed on ju selgelt valitud tuulte järgi.

Kauaaegne VW reklaamikirjutaja Bertel Schmitt väidab, et nimede valik olevat olnud täiesti juhuslik.

Seda kinnitasid ka endine tegevdirektor Carl Hahn ja kõne-isik Eberhard Kittler – üheski juhatuse protokollis pole märkeid, et olevat otsitud järgmist tuule nime.